

עלון שבועי

מאת אברהם יחיאל רגב



**בדרכי החסידות**

## החסידות

החסידות מתחילה מהבעל שם טוב הקדוש. לבעל שם טוב היתה חבורת תלמידים, שבה מספר תלמידים, שמהתלמידים הללו נהיו מגדולי החסידות במשך כל הדורות. גדול תלמידו של הבעל שם טוב היה המגיד הגדול ממזריטש. המגיד ממזריטש בצעירותו שמע רבות משכניו על הבעל שם טוב, עד שרצה ללכת אליו לראות מיהו הצדיק אשר כלם מדברים עליו ונוסעים אליו. כְּאִשֶׁר הִגִּיעַ לְבֵיתוֹ, חָפָה לִשְׁמַע מִמֶּנּוּ דָבָר תּוֹרָה כְּדִי לְרַאוֹת אֶת גְּדֻלָּתוֹ. סָפַר לוֹ הַבַּעַל שֵׁם טוֹב, שֶׁפַּעַם אַחַת הָיָה צָרִיךְ לְנִסְעַ לְעִיר רְחוֹקָה וְרָצָה לְהִבִּיא לָחֵם לְבַעַל הַסּוּס [הַעֲגָלוֹן] וְהַעֲגִלָּה. חָפֵשׁ וְחָפֵשׁ עַד שֶׁמָּצָא מוֹכֵר שְׂיִמְכֵר לוֹ לָחֵם! לְמַחֲרַת נָסָה אֶת מִזְלוֹ הַמַּגִּיד שׁוֹב, כְּדִי לְנִסּוֹת לְהוֹצִיא מִהַבַּעַל שֵׁם טוֹב דָּבָר תּוֹרָה. אָמַר לוֹ הַבַּעַל שֵׁם טוֹב: פַּעַם אַחַת הִייתִי צָרִיךְ לְהַאֲכִיל אֶת הַסּוּסִים שְׁלִי, וְחָפֵשְׁתִּי לָחֵם אֲכָל הַרְבֵּה עַד שֶׁמָּצָאתִי מוֹכֵר שְׂיִמְכֵר לִי אֶת הָאֲכָל לְסוּסִים. הַמַּגִּיד יָצָא הַחוּצָה וְאָמַר לְעֲגָלוֹן שְׁלַקַּח אוֹתוֹ עַד הַלּוֹם, שְׂיִלוֹנוּ הַלֵּילָה בַּפְּנֵדֶק, וְלְמַחֲרַת יִלְכוּ הַבַּיְתָה, כִּי אֵין לָהֶם יוֹתֵר מֵהַלְעִשׂוֹת שֵׁם, בְּגִלְלַת שֶׁהַבַּעַל שֵׁם טוֹב לֹא אוֹמֵר לוֹ דָּבָר מֵהַ. בְּלֵילָה שְׁלַח הַבַּעַל שֵׁם טוֹב שְׁלִיחַ שְׂיִקְרָא לְרַב הַמַּגִּיד. כְּשֶׁהִגִּיעַ הַמַּגִּיד לְבֵיתוֹ שֶׁל הַבַּעַל שֵׁם טוֹב, שָׁאָלוּ הַבַּעַל שֵׁם טוֹב, הֲאֵם הִנֵּךְ מִבֵּין בְּקַבְלָה? כֵּן, עָנָה לוֹ הַמַּגִּיד, וּמִיֵּד פָּתַח לוֹ הַבַּעַל שֵׁם טוֹב אֶת סֵפֶר "עַץ הַחַיִּים" אֲשֶׁר לֵאמֹר "הַקְּדוֹשׁ, וְאָמַר לוֹ הַבַּעַל שֵׁם טוֹב: תְּסַבֵּיר לִי אֵת זֶה! הוּא הַצְּבִיעַ עַל קִטְעַ מֵהַ"עַץ הַחַיִּים", וְהַמַּגִּיד הִסְבִּיר לוֹ. אַחֲרֵי הַהִסְבָּר אָמַר הַבַּעַל שֵׁם טוֹב לְמַגִּיד: קוּם! וְהִתְחִיל לְקַרְא בְּסֵפֶר כְּשֶׁאֵשׁ מְלַפֶּפֶת אוֹתוֹ וְרַעַשׁ שֶׁל מְלֶאכִים נִשְׁמַע. כְּשֶׁגָּמַר הַבַּעַל שֵׁם טוֹב, אָמַר לוֹ: מֵה שְׂאֵתָה אִמְרַתְּ זֶה בְּאִמְתַּ נְכוֹן, אֵךְ זֶה הָיָה בְּלִי נִשְׁמָה! הַחֵלִיט הַמַּגִּיד לְהִשָּׂאֵר בְּמִזְבּוֹז'. אָמַר לְעֲגָלוֹן, וְנִהְיָ אַחַד מִתְּלַמִּידָיו הַמְּבַהֲקִים שֶׁל הַבַּעַל שֵׁם טוֹב. לְאַחַר פְּטִירָתוֹ שֶׁל הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוֹשׁ, מִמְשִׁיךְ דָּרְכוֹ הָיָה הַמַּגִּיד, שֶׁהִמְשִׁיךְ אֶת הַחֲסִידוֹת בְּיַד רַמְהָ. לְמֵרוֹת כָּל זֶה, הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הִשָּׂאִיר אַחֲרָיו נְכָדִים, צְאֲצָאִים וְגַם מְאָמְרִים, שֶׁבָּאוּ אוֹתָם כָּל גְּדוּלֵי הַחֲסִידוֹת אַחֲרָיו:

הַמַּגִּיד - גַּם לוֹ הָיוּ תְּלַמִּידִים, כְּגוֹן - הַאֲדַמ"ר הַזְּקוֹן, רַבֵּי אֱלִימֶלֶךְ, רַבֵּי זוֹשָׁא, רַבֵּי לױ יִצְחָק מְבַרְדִּיב, וְכַמּוֹבֵן - בְּנוֹ מִמְשִׁיךְ דוֹרוֹ, רַבֵּי אַבְרָהָם "הַמְּלֶאךְ", שֶׁהָיָה בֶן תְּלַמִּיד שֶׁל הַרַב הַמַּגִּיד. בְּאַחֲרֵית יָמָיו בָּרַח [הַמַּגִּיד] לְרַבֵּי זוֹשָׁא, לְאַנְפּוֹלִי, מִשׁוּם שֶׁהִיָּתָה מְגַפָּה בְּמִזְרִיטְשׁ, וְשֵׁם הוּא נִקְבֵּר עִם תְּלַמִּידוֹ, רַבֵּי זוֹשָׁא. כְּשֶׁהַמַּגִּיד נִפְטַר, כָּל תְּלַמִּיד שֶׁקָּבַל מִמֶּנּוּ הִלֵּךְ לְהַפִּיץ אֶת הַחֲסִידוֹת בְּאַרְץ אַחֲרַת, וְהָיוּ כְּאֵלוֹ שִׁפְתָחוּ חֲסִידוֹת, כְּמוֹ בַּעַל הַתְּנַיָּא - שִׁפְתָח אֶת "חֲב"ד". הַשׁוֹשְׁלֵת שֶׁל חֲב"ד הִיא: הַאֲדַמ"ר הַזְּקוֹן, הַאֲדַמ"ר הָאֲמָצְעִי, הַצֶּמַח צְדָקָה, הַמְּהַרְשֵׁ"ב, הַרְש"ב, הַרִי"ץ וְהַרְבֵּי מְלוּבְבִיץ'. וְרַבֵּי אַבְרָהָם "הַמְּלֶאךְ" - מְצַאֲצָאִיו נִהְיוּ חֲסִידוֹת רַבּוֹת:

בַּעַל הַתְּנַיָּא וְרַבֵּי אַבְרָהָם "הַמְּלֶאךְ" עָשׂוּ חֲבֵרוֹתָא. בַּעַל הַתְּנַיָּא לָמַד אֶת רַבֵּי אַבְרָהָם נִגְלָה וְרַבֵּי אַבְרָהָם לָמַד אֶת בַּעַל הַתְּנַיָּא נִסְתָּר. בַּעַל הַתְּנַיָּא חֲזִיק מִרַבֵּי אַבְרָהָם "הַמְּלֶאךְ" כְּרַבּוֹ, וְרַבֵּי אַבְרָהָם "הַמְּלֶאךְ" חֲזִיק מִבַּעַל הַתְּנַיָּא כְּתַלְמִיד חֵבֵר. מִסֵּפֶר שֶׁבַעַל הַתְּנַיָּא הָיָה "גִּנְבַּ קְדוֹשׁ", מִכִּיּוֹן שֶׁהָיָה מַעֲבִיר לְפָנָי שְׁעַת לְמוֹדוֹ עִם רַבֵּי אַבְרָהָם אֶת הַשְּׁעוֹן אַחוּרָה בְּשִׁבִיל שֶׁהַלְמוּד עִמּוֹ יִהְיֶה יוֹתֵר אֶרֶךְ... לְרַבֵּי אַבְרָהָם "הַמְּלֶאךְ" הָיָה בֶן קְדוֹשׁ מְאוּד וְשִׁמוֹ רַבֵּי שְׁלוֹם שְׁכָנָא, שִׁישׁ עָלָיו מִסֵּפֶר סְפֹרֵי מוֹפְתִים וְסְפֹרִים אַחֲרִים. רַבֵּי שְׁלוֹם שְׁכָנָא יָלַד יָלַד, וְשִׁמוֹ רַבֵּי יִשְׂרָאֵל מְרוֹז'ין. רַבֵּי יִשְׂרָאֵל מְרוֹז'ין עוֹד מְצַעִירוֹתוֹ הָיָה צָדִיק גְּדוֹל. כְּתוּב בְּדֶרֶךְ מְצוֹתִיד שֶׁל הַ"צֶּמַח צְדָקָה" שֶׁרַבֵּי יִשְׂרָאֵל מְרוֹז'ין בְּגִיל 7 הִלֵּךְ לְבַעַל הַתְּנַיָּא שֶׁהָיָה אַחַד מִזְקֵנֵי וְצָדִיקֵי הַדוֹר, וְשָׂאֵל אוֹתוֹ - אֵיךְ זֶה מְסַתְדֵר שְׁבַקְרִיאַת שְׁמַע, הֲרִי צָרִיךְ לְקַרְא אוֹתָהּ בִּירָאָה, וּמִיֵּד אַחֲרֵי זֶה אוֹמְרִים "וְאַהֲבַת", הֵינּוּ אַהֲבָה - אִזְ אֵיךְ זֶה מְסַתְדֵר? וְהַאֲדַמ"ר הַזְּקוֹן מְאָרִיךְ בְּתִשׁוּבַתּוֹ מְאוּד, כָּל הַתְּשׁוּבָה נִמְצָאת בְּדֶרֶךְ מְצוֹתִיד בְּמִצְוֹת "אַהֲבַת ה'". וְכַשֶּׁרַבֵּי יִשְׂרָאֵל מְרוֹז'ין עָדִין הָיָה בֶן 7, רַבֵּי לױ יִצְחָק

חשון תשפ"ב

מבְּרִדְיָצ'ב יָצָא מִבֵּיתוֹ וְקָרָא: "כָּל מִי שְׂרוּצָה לְזָכוֹת לְרֵאוֹת פְּנִים שֶׁל מְלֶאךָ יִסְתַּכַּל עַל הַפְּנִים שֶׁל הַיָּלֵד הַזֶּה", וְהַצְבִּיעַ עַל רַבִּי יִשְׂרָאֵל מְרוֹז'יִן. יְדוּעַ שְׂרַבִּי יִשְׂרָאֵל מְרוֹז'יִן - הֵיטָה לּוֹ הַנְּהַגָּה שֶׁל עֲשִׂירוֹת, מְלָכוֹת. כְּאֲשֶׁר הִיָּה רַבֵּה הָיוּ לוֹ מֵאוֹת אֲלָפֵי חֲסִידִים. חֲבוּרוֹ הַיְדוּעַ שֶׁל רַבִּי יִשְׂרָאֵל מְרוֹז'יִן הוּא ה'עִירִין קְדִישִׁין', כָּל מִינֵי מְאָמְרִים שֶׁהוּא דִּבֵּר וְאָסַפּוֹ אוֹתָם לְסֵפֶר. בְּנֵי שֶׁל רַבִּי יִשְׂרָאֵל מְרוֹז'יִן הָיוּ מִמֶּשׁ מִמְשִׁיכִים שְׁלוֹ. כָּל אֶחָד מֵהֶם נִהְיָה רַבֵּה לְחֲסִידוֹת אַחֲרָת, כְּגוֹן: סְדִיגוֹרָה, בּוּיָאן, לִיעוּא, טְשׁוֹרְטְקוֹב, שְׁטֶפֶנְשֵׁט, הוּסְיָאטִין:

רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ, תְּלַמִּידוֹ שֶׁל הַרְבֵּה הַמְּגִיד וְאֶחָיו שֶׁל רַבִּי זושָׁא, הִיָּה צְדִיק עֲצוּם, עַד כְּדֵי כֶּף שְׂאוּמְרִים עָלָיו שֶׁהָיָה הַרְבֵּה שֶׁל כָּל הָאֲדָמוֹ"רִים. לְרַבִּי אֱלִימֶלֶךְ הִיָּה תְּלַמִּיד שְׂכָנָה: "הַחֲזָה מְלוּבְלִין" עַל כֶּף שֶׁהַתְּעוּר וְיָכַל לְרֵאוֹת מְקַצֵּה הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ. ה"חֲזָה" הִיָּה בְּעַל מוֹפְתִים גְּדוֹל, כָּל יְהוּדֵי פְּשׁוּט הִיָּה זוֹכֵה אֶצְלוֹ לְמוֹפֵת. הִיָּה תְּלַמִּיד מְבַהֵק ל"חֲזָה" שֶׁגַּם לוֹ הִיָּה כְּנוּי: "הִיָּהוּדֵי הַקְּדוּשׁ מִפְּשִׁיטָה", הוּא הִיָּה קְרוֹי עַל כֶּף מְשׁוּם קְדִישְׁתּוֹ הַעֲצוּמָה, וּמְשׁוּם שֶׁהָיָה לוֹ שֵׁם כְּמוֹ שֶׁל רַבּוֹ "הַחֲזָה" (יַעֲקֹב יַצְחָק), וְאָסוּר לְקָרָא לְתַלְמִיד בְּשֵׁם רַבּוֹ. תְּלַמִּידוֹ וּמְמַשִּׁיכוֹ שֶׁל הִיָּהוּדֵי הַקְּדוּשׁ הִיָּה רַבִּי שְׂמַחָה בּוּנִים מִפְּשִׁיטָה. הִיָּתָה חֲבוּרָתָה תְּלַמִּידִים אֶצְלָה הִיָּהוּדֵי הַקְּדוּשׁ שֶׁהַחֲלִיטוֹ שֶׁהֵם רוצִים לְהַגִּיעַ לְנִקְדָּה שֶׁל אֲמָת, וְהָרַאשׁ בְּחֲבוּרָה זוֹ הִיָּה רַבִּי מְנַחֵם מְנַדֵּל מְקוֹצֵק. רַבִּי מְנַחֵם מְנַדֵּל מְקוֹצֵק הִגִּיעַ לְנִקְדָּת אֲמָת כָּל כֶּף גְּבוּהָה, שְׂרוּאִים אֵת זֶה גַּם בְּמֵאמְרִים שְׁלוֹ. לְדַגְמָה: כְּשִׁמְשִׁיטָהוּ שָׂאֵל עַל מִישֵׁהוּ אִם הוּא יוֹתֵר גְּדוֹל מִחֲבָרוֹ, עָנָה הַרְבֵּה מְקוֹצֵק: "אִם אֲנִי הִנְנִי אֲנִי מְשׁוּם שְׂאֲנִי הִנְנִי אֲנִי, וְאֵתָה הִנְנִי אֵתָה מְשׁוּם שְׂאֵתָה הִנְנִי אֵתָה, הָרִי אֲנִי הִנְנִי אֲנִי וְאֵתָה הִנְנִי אֵתָה; וְאֵלּוֹ אִם אֲנִי הִנְנִי אֲנִי מְשׁוּם שְׂאֵתָה הִנְנִי אֵתָה, וְאֵתָה הִנְנִי אֲנִי, הָרִי אֵתָה הִנְנִי אֲנִי וְאֵתָה אֵתָה":

אֶחָד מְגִדוּלֵי תְּלַמִּידֵי הַרְבֵּה הַמְּגִיד הִיָּה רַבִּי מְנַחֵם מְנַדֵּל מוֹיטְבֶּסְק, בְּעַל 'פְּרִי הָאָרֶץ', שֶׁהִנְהִיג אֵת הַחֲסִידוֹת בְּרוּסִיָּה: רַבִּי יַחְזְקָאֵל מְקוֹזְמִיר הִיָּה תְּלַמִּידוֹ שֶׁל "הַחֲזָה מְלוּבְלִין", וְהוּא פָּתַח אֵת שׁוֹשְׁלֵת חֲסִידוֹת מוּדוּז'יִן עַל יְדֵי זֶה שֶׁהִיָּה סִבּוֹ שֶׁל רַבִּי יִשְׂרָאֵל מְמוּדוּז'יִן, שֶׁבָּנוּ הִיָּה רַבִּי שְׂאוּל יְדִידָה אֶלְעָזָר מְמוּדוּז'יִן, שֶׁבָּנוּ הוּא הַסְּבָא שֶׁל הָאֲדָמוֹ"ר מְמוּדוּז'יִן כְּיוֹם:

רַבִּי דוֹד מְלַעֲלוֹב הִיָּה הַלְּעֵלוֹבֵר הָרַאשׁוֹן. מְצַאֲצָאִיו נִהְיוּ אֲדָמוֹ"רֵי לְעֵלוֹב. אֶחָד מְצַאֲצָאִיו הַמְּפָרְסְמִים זֶה רַבִּי מוֹיִשֶׁה מְרִדְכֵי מְלַעֲלוֹב, שֶׁהוּא סְבָא שֶׁל הָאֲדָמוֹ"רִים כְּיוֹם:

רַבִּי יַצְחָק מְאִיר מְגוּר הִיָּה הַרְבֵּה מְגוּר הָרַאשׁוֹן, וְהִיָּה תְּלַמִּיד שֶׁל רַבִּי מְנַחֵם מְנַדֵּל מְקוֹצֵק. יֵשׁ מְעַשֶּׂה מְרַבִּי יַצְחָק מְאִיר, שְׂאָמוֹ הַבִּיָּאָה אוֹתוֹ לְמַגִּיד מְקוֹזְמִיִן, וְאָמַר לוֹ שֵׁם חֲסִיד: אִם תְּגִיד לִי הִיָּכֵן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹכֵן, אֵתָן לָךְ דִּינָר. אָמַר לוֹ יַצְחָק מְאִיר מְגוּר: 'וְאֲנִי אֲבִיא לָךְ 2 דִּינָרִים, אִם תֹּאמַר לִי הִיָּכֵן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵינּוֹ שׁוֹכֵן':

רַבִּי אוּרִי מְסִטְרִלִיסק הִיָּה תְּלַמִּידוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁלֵמָה מְקָרְלִין, שֶׁהִיָּה תְּלַמִּידוֹ שֶׁל "הַחֲזָה". אָמַר רַבִּי אוּרִי מְסִטְרִלִיסק: "רַבְּבוֹת הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה הֵן כְּנֶגֶד רַבְּבוֹת הַנְּשִׁמוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל. אִם חֲסָרָה אוֹת אַחַת בְּתוֹרָה, הִיא פְּסוּלָה. וְאִם חֲסָרָה נְשִׁמָּה אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל, אֵין הַשְּׂכִינָה שׁוֹרָה בְּתוֹכָם. כְּמוֹ הָאוֹתִיּוֹת, צְרִיכוֹת גַּם הַנְּשִׁמוֹת לְהַתְּחַבֵּר וְלִהְיוֹת אֶגְדָּה אַחַת. אִם כֵּן, לְמָה אָסוּר בְּסֵפֶר תּוֹרָה שֶׁתְּהִיָּה אוֹת אַחַת נּוֹגַעַת בְּחֲבָרָתָה? שְׁכָל נְשִׁמָּה מִיִּשְׂרָאֵל צְרִיכָה שִׁיְהִי לָהּ שְׁעוֹת לְהַתְּבוּדָד עִם קוֹנָה":

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׁבַח לָא-ל בּוּרָא עוֹלָם.

אֵילָן הַחֲסִידוֹת

